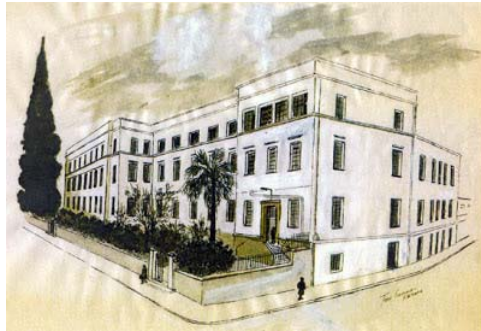

Μιχαήλ Κ. Νομικός (1840-1900), ο ευεργέτης του Η' Γυμνασίου-Λυκείου Αθηνών από την Αμοργό

του **Μαρκή Δ. Συνοδινού** από την Λαγκάδα της Αιγιάλης

Φίλος δικός μου διαμένει στα Πατήσια σιμά στην πλατεία Κολιάτσου. Έτσι βρέθηκα πάνω από την Αχαρνών στην οδό Τύχης η οποία σε κάποιο σημείο διακόπτεται για να συνεχίσει ένας όμορφος πεζόδρομος η οδός του Μιχάλη Νομικού. Κατ' αρχήν έχει κανείς την αντίληψη ότι πρόκειται για κάποιον εφοπλιστή από την εφοπλιστική Εταιρία των Νομικών της Σαντορίνης. Πίσω από τον δρόμο αυτό είναι η αυλή του Η' γυμνασίου- Λυκείου που παίζουν τα παιδιά. Θέλοντας να διαπιστώσω από περιέργεια το θέμα, γύρισα το τετράγωνο γύρω, γύρω μέχρι που έφτασα εμπρός στην θύρα του σχολικού συγκροτήματος και πάνω

στην προμετωπίδα της κεντρικής εισόδου διάβασα «ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΑ Ο ΝΟΜΙΚΟΣ». προχώρησα δειλά. μπήκα στην αυλή.

Από την είσοδο των διδακτηρίων ένας ευγενής άνδρας με ρώτησε «θέλετε κάτι;». «Θα ήθελα», του απαντώ, «να μάθω, να ερωτήσω σχετικά με αυτόν τον Μιχάλη Νομικό». «Απέναντι», μου λέει «είναι η προτομή του, άλλα δεν έχουμε εδώ».

Πλησίασα την προτομή με σεβασμό γι' αυτόν τον ευεργέτη και διάβασα: «ΤΩ ΜΙΧΑΗΛ ΝΟΜΙΚΩ ΔΩΡΗΤΗ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥΤΟΥ. ΕΥΓΝΩΜΟΝΟΥΝΤΕΣ.» Πήγα στο πλάι της προτομής και διάβασα: «ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΤΟΥ Η' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΑΡΡΕΝΩΝ ΑΘΗΝΩΝ, ΕΠΙ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΜΗΝΑ ΛΑΜΠΡΙΝΙΔΗ ΚΑΙ ΜΕΛΩΝ» (ακολουθούν επτά ονόματα) και κλείνει η επιγραφή με το: «ΕΣΤΗΣΕΝ ΕΝ ΕΤΕΙ 1968, ΕΠΙ ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ Γ. ΔΙΑΚΟΣΑΒΒΑ».

Ξαναγύρισα στον υπάλληλο και τον ρώτησα αν γνωρίζει τον τόπο καταγωγής του. «Μα από την Λαγκάδα της Αμοργού», έτσι λένε. Με αυτό το όνομα στην μικρή μνήμη μου για τα των Αμοργιανών, λόγω ότι έφυγα σε μικρή ηλικία, μόνο τον Μιχάλη Νομικό τον «Αεροπόρο» από την Λαγκάδα γνωρίζω, και σ' εκείνον πήγα για τον επιφανή Αμοργιανό ευεργέτη. Ευγενής καλοπροαίρετος και πρόσχαρος εκείνος, μου άνοιξε τον δρόμο. «Θεός μου ήτανε», μου αποκρίθηκε και συνέχισε:

«Ζούσε στην Αλεξάνδρεια χωρίς οικογένεια και είχε πολλά χρήματα. Πήγε στην Λαγκάδα να διεκδικήσει την θέση του δημοτικού άρχοντα και τον αποδοκίμασαν. Τότε έφυγε, ήρθε στην Αθήνα και λίγο πριν πεθάνει έδωσε δωρεά στον δήμο Αθηναίων την περιουσία του με όρους να αναγερθεί ένα διδακτήριο. Ο δήμος Αθηναίων του ονόμασε και την οδό Μιχάλη Νομικού πίσω από το σχολείο.»

Με παρέπεμψε στον ανιψιό του, της αδελφής του Ουρανίας. το γιο Άρη Αβούρη, αδελφό του Δρ. ΦΑΙΔΩΝΑ ΑΒΟΥΡΗ του κορυφαίου επιστήμονα στον χώρο της Νανοτεχνολογίας. Ο Άρης με κάλεσε στον σύλλογο Ογδοητών (εκείνων που απεφοίτησαν από το όγδοο Γυμνάσιο) στην Πατησίων 228, δηλαδή στον σύλλογο που δημιούργησαν οι αποφοιτησάντες από το Η' γυμνάσιο. Εκεί γνώρισα τον ευγενή πρόεδρο του συλλόγου Γεώργιο Βερνάρδο, την εκλεκτή κυρία Έφη Αρβανίτου, την εκλεκτή επίσης κυρία Μάια Ρούτσου και την εκλεκτή καθηγήτρια Νάντια Παναγουλέα, η οποία και μου εξήγησε τα βασικά σημεία γύρω από αυτόν τον μεγάλο Αμοργιανό ευεργέτη, και παράλληλα μου προσέφεραν ένα πανέμορφο τόμο με τίτλο:

Η' ΓΥΜΝΑΣΙΟ- ΛΥΚΕΙΟ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ Μ. ΝΟΜΙΚΟΣ.

1911-2000. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ.

έκδοση: Αθήνα 2003. Χορηγοί του τόμου αυτού είναι η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, ΑΣΠΙΣ BANK, ΓΙΩΤΗΣ, Η ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ. Επιμέλεια. ΈΦΗ ΑΡΒΑΝΙΤΟΥ- ΝΑΝΤΙΑ ΠΑΝΑΓΟΥΛΕΑ- ΜΑΪΑ ΡΟΥΤΣΟΥ, οι οποίες είναι και απόφοιτες παλαιές Ογδοήτισσες του περίφημου αυτού διδακτηρίου.

Πρόκειται για έργο ακρότατης λεπτομέρειας, πρόβλεψης και ακριβείας, πόνημα εργώδες και τέλειο. Πολυτελέστατος τόμος (ακριβή έκδοση), διαστάσεων 30 X 22 εκατοστά και 512 σελίδων, επιμέλεια των εκλεκτών κυριών που προαναφέρονται, με αφιέρωση «ΣΤΗΝ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΕΥΕΡΓΕΤΗ ΜΙΧΑΗΛ ΝΟΜΙΚΟΥ». Αρχίζει ο τόμος με μια πανοραμική εικόνα του όλου συγκροτήματος των διδακτηρίων. Στην σελίδα 15 διαβάζουμε το απόφθεγμα του Κωστή Παλαμά. «Λιτά χτίστε τα απλόχωρα, μεγάλα, γερά θεμελιωμένα από της χώρας ακάθαρτης, πολύβουης αρρωστιάρας μακριάμακριά τα' ανήλια σοκάκια τα σχολεία χτίστε.»

Και το βιβλίο συνεχίζει με το βιογραφικό του Μ. Κ. Νομικού και μετά αναφέρει τα δρώμενα του σχολείου μα και πολλά από τα εθνικά γεγονότα των περιόδων από το 1916-1920 έως και το 2000, τα βιογραφικά και τις απόψεις των Ογδοητών με τις φωτογραφίες τους, αυτής της μακράς περιόδου. Το έργο αυτό είναι τόσο χρήσιμο, τόσο προσεκτικά επιμελημένο, ως ιστορική πραγματικότητα, ως λογοτεχνική πραγματεία και ακόμα και ως πηγή εθνικών και διεθνών γεγονότων σχετιζομένων με την Ελλάδα. Συγχαρητήρια στον φιλότιμο Σύλλογο και ιδιαίτερα στις εκλεκτές κυρίες που αφιέρωσαν τόσο χρόνο με τόσο αγάπη για να τιμήσουν τον αγνό ευεργέτη. Γνήσιες Ελληνίδες.

Ο Μιχάλης Κ. Νομικός γεννήθηκε στην Αμοργό. Από τα στοιχεία που αναφέρει ο κύριος Καλλιφρονάς που ήταν φοιτητής σ' αυτό το Λύκειο, πρέπει να γεννήθηκε στην δεκαετία του 1840 στην Λαγκάδα. Εκεί έμαθε τα πρώτα γράμματα. Η πετρώδης φύση του εδάφους του νησιού έκανε από τα αρχαία χρόνια ένα μεγάλο μέρος των κατοίκων να ξενιτεύονται. Και πώς να μην είναι πετρώδες έδαφος αφού είναι οι κορυφές των βουνών της Αιγίδος;

Ο Μιχάλης Κ. Νομικός τελείωσε το ελληνικό σχολείο στην Αμοργό «το πρώτο που ιδρύθηκε μετά την απελευθέρωση του Ελληνικού έθνους από τον οθωμανικό ζυγό» και συνέχισε στην Αθήνα ή σε άλλη πόλη τις σπουδές του. Υπάρχει πληροφορία ότι «εφοίτησε στο πανεπιστήμιο όταν αυτό στεγαζόταν στην οικία Κλεάνθους στην Πλάκα». Το 1870, ο Μ. Κ. Νομικός φέρεται εγκατεστημένος στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου, που τότε το ελληνικό στοιχείο έφτανε τους 25000 ανθρώπους. Η πρώτη εργασία του ήταν τυπογράφος. Και κατά το βιβλίο «Επιφανείς Αμοργίνοι (σελίδα 269) εργάστηκε αρχικά σε εβραϊκό τυπογραφείο, που τότε τα τυπογραφεία ήταν ελάχιστα.

Το 1870 ο ίδιος και ο αδελφός του Κοσμάς Κ. Νομικός δημιούργησαν ο καθένας το δικό του τυπογραφείο. Τύπωσαν πολλά βιβλία και μετέφρασε ο ίδιος διάφορα άλλα. Το 1873 τα δύο αδέρφια αποφάσισαν επεκτείνοντας τις επιχειρήσεις τους να εκδώσουν την εφημερίδα «ο Φάρος της Αλεξάνδρειας», την επόμενη όμως χρονιά η εφημερίδα άλλαξε τίτλο, πήρε γαλλικό όνομα «Le phare d' Alexandrie» και άλλαξε και ιδιοκτήτη.

Μετά ο Μ. Κ. Νομικός εγκαταστάθηκε στο Κάιρο οπότε εξέδωσε την ελληνική εφημερίδα «ΚΑΪΡΟΝ». Στο πρώτο άρθρο της εφημερίδας, ο Μ. Κ. Νομικός δημοσιεύει: «Αποφασίσαντες την έκδοσιν της μικράς ταύτης εφημερίδος δεν αποβλέπομεν τόσον. εις το υλικό συμφέρον, όσον εις την ανάγκην του να υπάρχει Ελληνική Εφημερίς μεταξύ της μεγάλης Ελληνικής αποικίας Καΐρου και των άλλων της Αιγύπτου μερών ένθα υπάρχουνσιν Έλληνες...». Από αυτή την δήλωση του δείχνει το μεγαλείο της αρετής του και συνεχίζει: «Η εφημερίς αυτή υπ' όσιν έχουσα πάντοτε του Έλληνα.... Θέλει φέρει εις τας στήλας της παν ότι συντελεί εις την ηθικήν νοητικήν και υλικήν αυτού πρόοδον... Θέλει κρίνει μετ' αμεροληψίας τα εν Ελλάδι πράγματα, δια τα οποία άπαντες, οι εντός και εκτός Ελλάδος ενδιαφερόμεθα, καθ ο τέκνα της κοινής ημών μητρός....». Έτσι συλλογιζόταν ο μεγάλος αυτός ευεργέτης, ο τόσο ενάρετος Έλληνας.

Η εφημερίδα του Μιχάλη Νομικού περιελάμβανε άρθρα και ειδήσεις από Αίγυπτο και διατριβές, μεταφράσεις ξένων έργων, διαφημίσεις και άλλα. Έτσι μετά την εξορία και το θάνατο του βασιλιά Όθωνα, εκφράζει η εφημερίδα του Μ. Κ. Νομικού την πικρίαν της επειδή «η αγνώμων πόλις των Αθηνών την οποία εκείνος έκτισε και εκαλλώπισε , ουδ' εζήτησε καν να μεταφέρει εις τους κόλπους της τα οστά του». Η προσοχή του όμως επικεντρώνεται και στην ιδιαίτερα του πατρίδα την Αμοργό , όπου παρακολουθεί με αρκετή ανησυχία την αγορά των λατομείων της από Γερμανούς ενώ ήταν περιζήτητες οι μαύρες πλάκες που εξορύσσονταν εκεί. Η εφημερίδα του κάλυπτε όλα τα θέματα γύρω από τις πολιτικές ειδήσεις στην Ελλάδα και μετά τις βουλευτικές εκλογές του 1875 δημοσίευσε όλα τα ονόματα των βουλευτών της Αττικής καθώς και των άλλων 28 ελληνικών νομών.

Ανάμεσα στους βουλευτές της Αττικής είναι και το όνομα του Δ. Καλλιφρονά, του μεγαλοκτηματία από τα Πατήσια, που θα χρηματίσει και δήμαρχος Αθηναίων, (

εφημερίς «ΚΑΪΡΟΝ» 2/14 Αυγούστου 1875). Ο δε εγγονός του Δημήτρης Καλλιφρονάς απόφοιτος του Η' Γυμνασίου 1935, θα είναι ο πρώτος Ογδόητης, (έτσι ονομάζονται οι αποφοιτήσαντες από αυτό το Όγδοο Γυμνάσιο) που θα προσπαθήσει να βρει πληροφορίες για τη ζωή και το έργο του Μιχάλη Νομικού. Αυτός δεν ήταν ούτε συγγενής του, ούτε πατριώτης του, αλλά ένας από τους πολλούς εκλεκτούς Έλληνες που απεφοίτησαν από το γυμνάσιο του Αμοργιανού ευεργέτη.

Ο Μιχάλης Κ. Νομικός συνεχίζοντας το εκδοτικό του έργο, κι έχοντας βαθιά στην ψυχή του το ελληνικό μεγαλείο, παρακολουθώντας τις εξελίξεις στην Ελλάδα, ανέφερε στην εφημερίδα του «ΚΑΪΡΟΝ» τον Νοέμβριο του 1881 την είδηση: «Κατάληψις Θεσσαλίας. Διακανονισμός συνόρων», ενώ το 1885, μετά από επεισόδια στα Θεσσαλοτουρκικά σύνορα, το «ΚΑΪΡΟΝ» θα εκδίδεται καθημερινώς καθώς οι ειδήσεις θα φθάνουν στην εφημερίδα τηλεγραφικώς, χωρίς να υπολογίζονται τα έξοδα. Έτσι είναι οι ευεργέτες. Δεν μετρούνε με χρήματα την αξιολόγηση της αρετής τους. Και θα πληροφορούνται οι Έλληνες της Αιγύπτου για όσα συμβαίνουν στην κοινή μητέρα την Ελλάδα. Ποια σύγκριση του τότε και του τώρα μεταξύ των Ελλήνων. Αλλά βέβαια οι Έλληνες της διασποράς όλοι σχεδόν στρέφουν τους λογισμούς σ' αυτή την βραχώδη γη και πατρίδα, την Ελλάδα.

Δεν αρκείται μόνο στην έκδοση της εφημερίδας ο αγαθός αυτός άνθρωπος. Εργάζεται συνεχώς τυπώνοντας διάφορα βιβλία. Τα διάφορα βιβλία που εκτυπώθηκαν από το 1877 έως το 1896 αναφέρονται εις θρησκευτικά και πατριωτικά θέματα, όπως: «Χριστιανική Ηθική» (1877) του Αρχιμανδρίτου Γρηγορίου Κώγου. «Νεώτατη Ελληνο- Αραβική μέθοδος» Γ. Παπανικολάου 1880, «Μητροφάνης Κριτόπουλος, πατριάρχης Αλεξανδρείας» Γερασίμου Μαζαράκη 1884. « Δύο λόγοι εκκλησιαστικοί» Νεκταρίου Κεφάλου το 1887. «Ο Διάβολος εν τη κολάσει» ανώνυμου το 1887 . «Λόγος πανηγυρικός» εκφωνηθείς εν τω Ελληνικώ Κέντρω Καΐρου τη 25η Μαρτίου 1894, υπό Σ. Π. Ιατρού.

Η έκδοση της εφημερίδας «ΚΑΪΡΟΝ» σταμάτησε μόνο για διάστημα τεσσάρων μηνών, από τις 29 Μαΐου μέχρι 24 Σεπτεμβρίου 1882, όταν ξέσπασαν μεγάλες ταραχές στην Αίγυπτο με αφορμή το κίνημα του Αραμπή. Το κίνημα αυτό άρχισε το 1881 μετά από την απαίτηση παραχώρησης Συντάγματος, και ατέληξε σε απηνή καταδίωξη και δολοφονίες των χριστιανών (γκισούρ) που είχαν καταφύγει στην Αλεξανδρεία, ως ασφαλέστερη πόλη. Πολλές συνοικίες παραδόθηκαν στις φλόγες . Τέλος με την επέμβαση του Αγγλικού στόλου το κίνημα έληξε το Σεπτέμβριο του 1882.

Από αυτά τα ακραία γεγονότα ως φαίνεται αποφάσισε ο Μιχάλης Κ. Νομικός να επιστρέψει στην Ελλάδα. Χρήματα είχε αποκτήσει αρκετά ώστε κατά τον Ογδόητη Δημήτρη Καλλιφρονά τον αποκαλούσαν στην Αμοργό με το παρατσούκλι «ο Μιχάλης Νομικός ο λιράς». Το πότε έφυγε από την Αίγυπτο δεν είναι γνωστό, πάντως 30 Οκτωβρίου Σάββατο βρίσκεται στην Αθήνα και συνάπτει δύο συμβόλαια υπ' αριθμόν 14351 και 14355 με αγορές στο κέντρο της Αθήνας. Πρόκειται για το ακίνητο της οδού Μενάνδρου και Βηλαρά, το οποίο σήμερα με τα εισοδήματα του των οκτώ διαμερισμάτων και δύο καταστημάτων, καλύπτει πολλές από τις δαπάνες συντήρησης των «εκπαιδευτήριων Μ. Κ. Νομικός».

Ακόμα λέγεται ότι όταν επανήλθε από την Αίγυπτο ζήτησε να εγκατασταθεί στην Αμοργό και να γίνει δήμαρχος Αιγιάλης. Υποσχέθηκε μάλιστα ότι θα κατασκευάσει και τον δρόμο από Λαγκάδα μέχρι τον Άγιο Νικόλαο Όρμου , ξοδεύοντας από τα χρήματα του το ποσό των 20 000 δραχμών, πολύ μεγάλο ποσό για εκείνη την εποχή. Έχασε όμως την εκλογή για λίγους ψήφους, γεγονός που τον στεναχώρησε πολύ. Εδώ ταιριάζει το ρητό «εν αμίλλαις πονηραίς αθλιότερος ο νικήσας».

Στις 31 Μαΐου 1883 θα πεθάνει στην Αμοργό και ο Κωνσταντίνος Νομικός ο πατέρας του Μιχάλη Νομικού και λίγο αργότερα στην εφημερίδα « ΚΑΪΡΟΝ», θα δημοσιευτεί ότι «ανεπαύθη επ' ελπίδι ζωής αιωνίου εν Κυρίω, πλήρης ημερών των 31 Μαΐου εν Αμοργώ, ο αξιοσέβαστος πατήρ του εκδότη της εφημερίδος ταύτης Κωνσταντίνος

Νομικός. Η πάνδημος κηδεία αυτού απέδειξεν πόσον αζετιμώντο υπό των συμπολιτών αυτού αι κοσμήσασαι αυτόν οικογενειακά και αστικά αρεταί».

Έχοντας χάσει και τον πατέρα του ο Μ. Κ. Νομικός επιστρέφει στην Αθήνα και επιλέγει σαν τόπο διαμονής του την περιοχή των Πατησίων. Από εκεί σαν αυτόπτης μάρτυρας θα στείλει στην εφημερίδα του και την είδηση των πλημμυρών που έγινε στην Αθήνα το 1883. «Η οδός Πατησίων από της οποίας το καθ' ημάς, εβλέπαμεν το θέαμα της βροχής , είχε μεταβληθεί εις αληθή ποταμόν».

Η περιοχή των Πατησίων ωραία τότε, προσελκύει και το αγοραστικό ενδιαφέρον του Μιχαήλ Νομικού ο οποίος ένα χρόνο μετά «θα αγοράσει έναν κήπο από τον Παύλο Βερσή και Δημήτρη Βούκρα, μετ' απάντων των εν αυτώ εμπεριεχομένων δένδρων, οπωροφόρων και μη και μετ' απασών των εν αυτώ οικοδομών και του ιδιοκτήτου ύδατος, πέντε ωρών καθ' εβδομάδα ανά πάσα τετάρτην το εσπέρας, λαμβανομένου εκ του πέρσου ποταμού του παλαιοτριβείου, ήτοι 2 κατά δεκαπενθήμερο». Σ' αυτό το μεγάλο ακίνητο θα προστεθεί κι ένας άλλος περιβολότοπος κείμενος στην θέση Πατησίων, και συνορεύων δυτικώς με τον κήπο του Μιχαήλ Νομικού. Έτσι θα συμπληρωθεί η τεράστια έκταση των 7.000 τ.μ. δηλαδή επτά στρέμματα η οποία αργότερα θα αποτελέσει τον χώρο που θα κτισθεί το κτήριο των εκπαιδευτηρίων Μ. Κ. Νομικού.

Στα συμβόλαια αυτά ο Μ. Κ. Νομικός άλλοτε φέρεται ως τυπογράφος που διαμένει στο Κάιρο και άλλοτε ως κτηματίας και κάτοικος Καΐρου διαμένων εις Αθήνας. Οι Ηπειρώτες συνηθίζουν να λένε ότι οι εξ' Ηπείρου ευεργέτες είχαν «γλώσσα, γράμματα και γρόσα». Ο Μιχαήλ Κ. Νομικός συνδυάζει και τα τρία αυτά στοιχεία ενός μεγάλου ευεργέτη όπως τους χαρακτήριζαν οι Ηπειρώτες. Άνθρωπος με γνώση, φίλεργος και με αρετές, δοσμένος με σοβαρότητα στην πορεία του κατέληξε να μεγαλουργήσει χωρίς να κατηγορηθεί ότι «αδίκως ταχέως επλούτισεν», όπως συνηθίζει να λέγεται και στην εποχή μας που οι απაξίες γίνανε αξίες και το να βαδίζει κάποιος με αρετές, θεωρείται καθυστερημένος, αιθεροβάμων μα όμως δακτυλοδεικτούμενος μέσα στον μπακιρένιο πολιτισμό μας και την δια νόμου επιβληθείσα σ' εμάς ανάπηρη Ελληνική γλώσσα... Ο Μ. Κ. Νομικός είναι παράδειγμα προς μίμηση γιατί αυτό που έπραξε δείχνει αξιосέβαστο άνθρωπο με χωρίς κανένα ψεγάδι...

Στην δεκαετία που ακολουθεί 1884 – 1893 , ο Μ. Κ. Νομικός προσαρμόζεται στην ζωή του κτηματία , ενώ στο τυπογραφείο στην Αίγυπτο θα εξακολουθήσει να εκδίδεται η εφημερίδα μέχρι το 1895 τον Ιανουάριο που ο Μ.Κ Νομικός αποφάσισε να εκχωρήσει το τυπογραφείο και την εφημερίδα ΚΑΪΡΟΝ στους Γ. Μαυράκη και Μ. Ι. Νομικό με ένα είδος συμβολαίου που είχε θέση ενοικιαστηρίου και πωλητηρίου . Έτσι συνεχίσθηκε η έκδοση της εφημερίδας μέχρι το 1895 και τους δύο ενοικιαστές – αγοραστές, διαδέχθηκαν κατά σειρά ο Ι. Ξενουδάκης, οι Πιζάνης, Τσάμης, Βάιλας και ο Α. Βαμβακούλας. Η γραμμή όμως που είχε χαράξει ο Μ. Νομικός παρέμεινε αναλλοίωτη σε όλη την πορεία της και η Εφημερίδα ΚΑΪΡΟΝ, δεν εξυπηρετούσε μόνο τα συμφέροντα της Ελληνικής παροικίας αλλά τολμούσε να διακηρύσσει και τα δικαιώματα της Αιγύπτου, τής χώρας που την φιλοξενούσε , επειδή εκείνη την εποχή ήταν έντονος ο Γαλλοαγγλικός ανταγωνισμός για την κυριαρχία της.

Ο Μ. Κ. Νομικός ως κτηματίας πλέον θα τα περάσει στην Αθήνα τα τελευταία του χρόνια. Σύμφωνα μάλιστα με μια πληροφορία της εφημερίδας «Αμοργός» θα εκλεγεί Δημοτικός σύμβουλος στο δήμο της Αθήνας κι έπειτα πρόεδρος του δημοτικού Συμβουλίου, γεγονός που του έδωσε ξεχωριστή ικανοποίηση. Την άνοιξη του 1900 , Ο Μ. Κ . Νομικός αρρώστησε σοβαρά και έχοντας υπ' όψιν του «τον ενδεχόμενον εκ της ασθενείας του κίνδυνον» κάλεσε στο σπίτι του τον συμβολαιογράφο Ηλία Τσόκα τον οποίον παρακάλεσε να συντάξει την διαθήκην του. Ο συμβολαιογράφος κάλεσε τους τρεις μάρτυρες για να βεβαιώσουν ότι «ο κληήρης Μ. Κ. Νομικός έχει σώας τας φρένας» και κατέγραψε τις τελευταίες του θελήσεις για την διάθεση της σημαντικής περιουσίας του.

Στις 18 Μαΐου 1900 ο Μ. Κ. Νομικός πέθανε και την επόμενη ημέρα η εφημερίδα Εστία

έγραψε:

«Κληροδότημα εις τον δήμον Αθηναίων. Απεβίωσεν χθές ο Μιχαήλ Κ. Νομικός , πρώην δημοσιογράφος και διευθυντής της εν Καϊρω εκδιδομένης άλλοτε εφημερίδος ΚΑΪΡΟΝ. Άπασαν την περιουσίαν του, συνισταμένην εκ του εν Πατησίοις μεγάλου κτήματος του και της εν Αθήναις οικίας του, κατελείπει εις τον δήμον Αθηναίων. Επίσης κληροδοτεί 3000 δρχ εις τον εν Πατησίοις ναόν του Αγίου Λουκά και ανά 500 δρχ. εις τον ναόν του Αγίου Κωνσταντίνου και το ορφανοτροφείον. Το δημοτικόν Συμβούλιον, συνεργόμενον θα ψηφίσει την δημοτική δαπάνη τέλεσιν της κηδείας του ευεργέτου και την κατάθεσιν στεφάνου. Η κηδεία θα γίνει την 4μ.μ.».

Σημαντικά ποσά θα πάρουν επίσης και οι δύο αδελφές του Μ. Κ. Νομικού, η Σοφία Γαβαλά και η Καλλιόπη Κανάκη, καθώς και ο γιος του αποβιώσαντος αδελφού του, ακόμα και οι άλλοι συγγενείς και φίλοι, υπό τον όρον, να μην προσβάλουν οι ανωτέρω κληροδόχοι την διαθήκην του. Σημαντικά ποσά άφησε επίσης στον Άγιο Λουκά Πατησίων «ένθα εκκλησιάζετο», τον Άγιο Κωνσταντίνο αλλά και την εκκλησία Αγία Σοφία στην Λαγκάδα Αμοργού όπου μάλιστα κληροδοτεί και «το ελαιόφυτον κτήμα του». Επίσης σημαντικό ποσό άφησε στο ορφανοτροφείο Χατζηκώστα. Τα ποσά αυτά θα δοθούν από την εκποίηση των τριάκοντα λαχειοφόρων ομολογιών της Εθνικής Τραπεζης Ελλάδος κατατεθειμένων, ήδη εις την εν Καϊρω τράπεζαν (Credit Lyonnais).

Δεν είναι δυνατόν σε λίγες γραμμές να δοθεί η πορεία και το έργο ενός τόσο μεγάλου, αγαθού και άριστου ανθρώπου. Στις λίγες αυτές γραμμές, παρμένες από τον τόμο «Η΄ Γυμνάσιο – Λύκειο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΡΙΑ Μ. Κ. ΝΟΜΙΚΟΣ 1911-2000. Ιστορικό οδοιπορικό», προσπάθησα να διατηρήσω την γλώσσα και την θυμοσοφία της εποχής που έζησε ο ευεργέτης Μ. Κ. Νομικός, άγνωστος στους πολλούς μάλλον συμπατριώτες του, που του αρνήθηκαν την προσφορά του στην Αιγιάλη και αυτή ήταν πολύ μεγάλη, τόσο στην πρόοδο και την ανάπτυξη του τόπου, όσο και στην οικονομική συνεισφορά του για οτιδήποτε έργο, αφού ο αγαθός αυτός άνθρωπος δεν είχε δημιουργήσει δική του οικογένεια και ήθελε την περιουσία του να την διαθέσει για την ιδιαιτέρα του πατρίδα.

Το «σχολικό συγκρότημα Νομικός» άρχισε να κτίζεται το 1928 και αποπερατώθηκε το 1931. Κόστισε 13.333.000 δραχμές και έχει όγκο 27.522 κυβικά μέτρα, το μεγαλύτερο συγκρότημα της πρωτεύουσας. Το έργο του Μ. Κ. Νομικού παραμένει αθάνατη προσφορά στην αρετή και στην αγνή φιλοπατρία κάτι που σπανίζει στις ημέρες μας. Είναι κατάθεση αρετής και σοφίας που μόνο εμπρός σ΄ αυτό που αναφέρει ο Αριστοτέλης ως το «αεί ζητούμενον και το αεί απορούμενον» δηλαδή το Θεό, αναγνωρίζεται πάντα, μα και από τους αγαθούς ανθρώπους.

Όλοι που απεφοίτησαν από αυτό το σχολείο λένε με ευγνωμοσύνη, αγάπη και σεβασμό το όνομα του Μ. Κ. Νομικού και από την Λαγκάδα είναι τα παιδιά της αείμνηστης Ουρανίας Ν. Νομικού μετέπειτα «Αβούρη» από την Ζάκυνθο. Βέβαια είναι τ΄ αδέλφια του ΔΡ. Φαίδωνα Αβούρη που μεγαλουργεί στις Η. Π. της Αμερικής. Μεγάλες προσωπικότητες απεφοίτησαν από το Η΄ γυμνάσιο-- Λύκειο του Αμοργιανού ευεργέτη , όπως ο Διευθυντής Εθνικού Θεάτρου **Δημήτρης Ροντήρης, Παναγιώτης Ζερβός** Ακαδημαϊκός , **Ανδρέας Εμπειρικός** ποιητής, **Νίκος Ρούτσος** Δημοσιογράφος-Συγγραφέας, **Άγγελος Τερζάκης** Λογοτέχνης-Ακαδημαϊκός, **Φιλοποίμην Φίνος** Σκηνοθέτης - παραγωγός, **Κωνσταντίνος Καραμανλής** Πρωθυπουργός-Πρόεδρος Δημοκρατίας, **Κων. Δ. Γαρδικας** καθηγητής Ιατρικής Συγγραφέας, **Τάσος Αθανασιάδης** Συγγραφέας-Ακαδημαϊκός, **Αλέκος Σακελάριος** Συγγραφέας-Σκηνοθέτης-Στιχουργός, **Σπύρος Αποστ. Δοξιάδης** καθηγητής παιδιατρικής Πανεπιστημίου Αθηνών-Υπουργός-βουλευτής Επικρατείας. **Δημήτρης Καλλιφρονάς** δικηγόρος, **Ιωάννης Χαραλαμπόπουλος** αξιωματικός-βουλευτής- Αντιπρόεδρος κυβερνήσεως. **Μηνάς Λαμπρινίδης** δημοσιογράφος-συγγραφέας (είναι εκείνος που έκανε την πρόταση για την προτομή του Μιχάλη Νομικού). Άγγελος **Καλλιφρονάς** τραπεζικός. **Ευστάθιος Λαγάκος**, Πρέσβης ΕΤ. **Άρης Αβούρης** αντιπρόεδρος εμπορικού Συλλόγου Αθηνών- εξαγωγέας. **Αχιλλέας Καραμανλής** δικηγόρος - τ. βουλευτής. **Γεώργιος Βερνάρδος**

εργοστασιάρχης, πρόεδρος Συλλόγου Αποφοίτων Ή Γυμνασίου. **Δημήτρης (Μίμης) Παναγουλέας** πολιτικός μηχανικός-μεταλλειολόγος μηχανικός. **Κώστας Ε. Σέκερης** καθηγητής Ιατρικής Πανεπιστημίου Αθηνών. **Νίκος Αβούρης** έμπορος. **Λεωδίνας Μαμάης**, αρχιμηχανικός Εμπορικού Ναυτικού. **Τάκης Μηλιάδης** ηθοποιός. **Φαίδων Αβούρης** χημικός, υπεύθυνος του Εργαστηρίου Νανοτεχνολογιών της Ι.Β.Μ. **Δημήτρης Μητροπάνος** ερμηνευτής λαϊκών τραγουδιών. **Θάνος Μικρούτσικος** μουσικοσυνθέτης-τ. υπουργός. **Αντώνης Καφετζόπουλος** ηθοποιός. **Χρήστος Παπουτσής** βουλευτής-τ. υπουργός. **Κώστας Καρράς** ηθοποιός-βουλευτής. **Κική Μορφονιού** μεσόφωνος, καθηγήτρια Ωδείου Αθηνών. **Ελένη Δουβάρα – Καψάσκη** ηθοποιός. **Μαρικαίτη Καμβασινού** δημοσιογράφος, συγγραφέας. **Μαρία Φαραντούρη** τραγουδίστρια-βουλευτής. **Καλλιόπη Βερνάρδου** δικηγόρος-συγγραφέας. **Νίκος Ευαγγελάτος** δημοσιογράφος. Και πολλοί άλλοι.

Του Μ . Κ. Νομικού η οδός ένας όμορφος πεζόδρομος είναι η συνέχεια της οδού Τύχης και αυτό μοιάζει σαν να δένει την αρμονικότητα όλου αυτού του αγαθού έργου. Σαν να συνέπεσε η καλή τύχη ή τύχη η αγαθή όπως λέμε να βγαίνει στον δρόμο του Αμοργιανού ευεργέτη. Προσπάθησα με όσο το δυνατόν απλά λόγια να αναφερθώ σ' αυτόν τον αγαθό άνθρωπο σαν τιμώντας την μνήμη του, της ζωής του την πορεία την τόσο αρετή γεμάτη, για να τον παρουσιάσω στους συμπατριώτες. Τα διάφορα αναφερόμενα στοιχεία ονόματα ημερομηνίες κ.τ.λ. τα βρήκα στο έργο που γράψανε τιμώντας τον χορηγό για την δημιουργία αυτού του πελώριου συγκροτήματος οι μαθητές – τώρα μεγάλοι άνθρωποι που σκύψανε πάνω στην πορεία του με σεβασμό ιχνηλατώντας βήμα προς βήμα το κάθε χρονικό διάστημα στην ζωής του το πέρασμα.

Ο τόπος που είναι τα ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΑ «Μ. Κ. ΝΟΜΙΚΟΣ» μοιάζει σαν ιερός τόπος προσκυνήματος και ο καθένας που θα επισκεφτεί αυτά τα σχολεία θα αισθανθεί ότι πλησίασε σ' ένα ιερό χώρο που πρέπει να σταθεί με σεβασμό αφού η αρετή πλανάται γύρω του. Γιατί στον χώρο αυτό περάσανε μαθητές ένα σωρό να ζωντανεύουν την Ελλάδα, την χαλεπαίνουσαν Πατρίδα πάντα μπερδεμένη στους διχασμούς. Νιώθει κανείς ότι εκεί βρίσκεται σ' ένα Ιερό χώρο ή σε ένα χώρο ποτισμένο με σεβασμό και με αγάπη φροντισμένο αφού είναι η τελευταία απόφαση της ζωής ενός ανθρώπου που ήθελε να ευεργετήσει στην ιδιαίτερα του πατρίδα και εκεί δυστυχώς άλλη μια φορά δεν υπήρξε η αποδοχή για μια θέση δημάρχου στην Αιγιάλη που και σιγά την μεγάλη τιμή που ζήτησε.

Αυτά τα λάθη δυστυχώς επαναλαμβάνονται και τώρα. Για αυτό τον άνθρωπο πρέπει η δημοτική αρχή κάτι να πράξει κάτι να δείχνει την ανάμνηση του δημιουργού ενός τόσο μεγάλου διδακτηρίου στο κέντρο της Αθήνας, που εκεί φοίτησαν από τον Κωνσταντίνο Καραμανλή τον τελευταίο σχεδόν από τους μεγάλους πολιτικούς κι ένα σωρό άλλοι παιδαγωγοί, Μηχανολόγοι, Συγγραφείς, ποιητές άνθρωποι του θεάτρου τραγουδιστές στρατιωτικοί κ.τ.λ. Για την δωρεά που έκανε στην Αγία Σοφία της Λαγκάδας νομίζω κι εκεί πρέπει να αναφέρεται αυτού του αγαθού ανθρώπου το όνομα. Χρεωστώ να ευχαριστήσω τον καθ' όλα εκλεκτό συμπατριώτη μας Μιχάλη Νομικό (αεροπόρο) που με οδήγησε που να απευθυνθώ. Τον Σύλλογο αποφοίτων του Ή Γυμνασίου – Λυκείου Ιδιαίτερος τις κυρίες Έφη Αρβανίτη, Νάντια Παναγουλέα Μάια Ρούτσου και τον πρόεδρο του συλλόγου κ. Βερνάρδο Γεώργιο για την ευγενή και ζεστή φιλοξενία τους στην λέσχη των Ογδοητών , καθώς και τον κ. Άρη Αβούρη τον εκλεκτό συμπατριώτη μας που μεσολάβησε για όλα αυτά. Προσπάθησα να διατηρήσω τη γλώσσα της εποχής και εν πολλοίς τη γραμμή του βιβλίου ώστε ο αναγνώστης να το εμβαθύνει περισσότερο, γιατί αν τα έφερνα όλα στην καθομιλούμενη και ανάπηρη γλώσσα της εποχής μας, ίσως να στερούσα το βάθος και την ομορφιά που θα βρούνε οι αναγνώστες όσοι βρούνε. Εύκολα έτσι εμβαθύνει οποιοσδήποτε στον τρόπο σκέψης και στην σεμνοπρέπεια της εποχής του Μ. Κ. Νομικού.

Μαρκής Δ. Συνοδινός

ΜΑΡΚΟΣ Δ. ΣΥΝΟΔΙΝΟΣ

Ο Μάρκος-Μαρκής Δ. Συνοδινός γεννήθηκε στην Αμοργό των Κυκλάδων. Μητέρα και πατέρας φύγανε μέσα στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και λίγο μετά αντιμετώπισε την ζωή σε παιδική ηλικία με πολλές πικρές εμπειρίες. Ακολούθησε ναυτική εργασία όπως ο πατέρας του. Ταξίδεψε ως μηχανικός του Εμπορικού Ναυτικού επί 18 χρόνια και ως τεχνικός διευθυντής ναυτιλιακού γραφείου επί 24 χρόνια. Είδε δυστυχίες, είδε κόσμους, άκουσε ανθρώπους κουρασμένους και μπερδεμένους ανά τον κόσμο. Επαναστάτησε, γίνηκε αμφισβητητής των υπάρχουσών αξιών. Αντιδρώντας στα ανειλικρινή «κύκλω αεί φερόμενα» έπιασε χαρτί και μολύβι να κάνει την επιθυμία του και τα βιώματά του Πενταδάκτυλο Κερί της Αλήθειας, με στόχο να παρουσιάσει ένα διαφορετικό κόσμο, καλοσυνάτο, καλοσύνετο, πιο αγνό. Ταλέντο κατ'εξοχήν επικής ποίησης παραδοσιακού 15σύλλαβου, γράφει πάντα από έμπνευση. Τακτικό μέλος της Εταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών, της Φιλολογικής Στέγης Πειραιώς, επί τιμή μέλος της Ακαδημίας TRINACRIA της Σικελίας, και Ιδρυτικό μέλος του Αριστοτελικού Ομίλου Αθηνών έχει τιμηθεί πολλές φορές από διάφορους Οργανισμούς, Συλλόγους, Σωματεία κλπ. Παράλληλα με το συγγραφικό του έργο αρθρογραφεί σε διάφορες εφημερίδες και περιοδικά. Ζει στην Αθήνα με την σύζυγό του και τα τέσσερα παιδιά του.

ΕΡΓΑ ΤΟΥ :

Ο ΛΥΡΑΡΗΣ ΒΑΣΙΛΙΑΣ..... 373)	(1986, επικό φιλειρηνικό, σελ.
ΑΝΟΙΞΗ, Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΠΙΔΑ..... 315)	(1987, επικό φιλειρηνικό, σελ.
ΗΜΕΡΑ ΚΑΙ ΝΥΧΤΑ..... σελ. 354)	(1989, μυθιστόρημα φιλειρηνικό,
Η ΡΕΜΑΤΙΑ.....	(1993, επικό φιλοσοφικό, σελ. 300)
ΜΟΥΣΑ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ ΜΑΣ.....	(1994, ανθολογία, σελ. 139)
ΥΜΝΟΣ ΤΗΝ ΛΕΥΤΕΡΙΑ.....	(1995, θούριος, σελ. 191)
ΣΤΟ ΣΚΑΛΟΠΑΤΙ ΤΟΥ ΑΓΝΩΣΤΟΥ.....	(1996, διηγήματα, σελ. 156)
ΟΛΥΜΠΙΟΙ ΘΕΟΙ, ΜΟΥΣΕΣ, ΑΝΘΡΩΠΟΙ αξιών, σελ. 270)	(1998, επαναφορά λησμονημένων
ΣΤΟΝ ΚΥΚΛΟ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ..... 191)	(2000, φιλοσοφικά διηγήματα, σελ.
ΜΟΥΣΑ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ ΜΑΣ II.....	(2003, ανθολογία, σελ. 115)
ΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΑΠΕΡΑΝΤΟ ΠΕΛΑΓΟΣ	(2005, ποίηση θαλασσινή, σελ. 95)
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΣΤΗ ΣΚΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ	(2006, δοκίμιο, σελ. 214)